

	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
---	--	---

Назва курсу	Міжнародні економічні відносини
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування», 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальності: 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 281 «Публічне управління та адміністрування»
Викладачі	Андрощук Ілона Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності Щельник Олександр Вікторович, асистент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний телефон	+380967343224 +380994540378
E-mail	ilonka.tsarenko@gmail.com shchelnyk@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Нормативна дисципліна. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 32 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 42 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська, англійська Рік викладання – 2025-2026 навчальний рік
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber за домовленістю.
Пререквізити	потребує базових знань з економічної теорії та іноземної мови (за професійним спрямуванням)

1. Мета і завдання дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародні економічні відносини» спрямована на розвиток у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо ознак найважливіших

тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин у сферах міжнародної торгівлі, міжнародної міграції робочої сили, міжнародного руху капіталу, міжнародного науково-технологічного обміну тощо. Ця навчальна дисципліна спрямована на те, щоб дати передові знання, навчити здобувачів вищої освіти працювати у міжнародному контексті, що є вкрай важливим у призмі глобалізаційних викликів функціонування діяльності сучасних суб'єктів господарювання.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин на основі вивчення закономірностей взаємодії національних економік та міжнародних економічних організацій у сферах міжнародного обміну товарами/послугами, руху факторів виробництва та формування міжнародної економічної політики держав в сучасних умовах глобалізації.

Завдання вивчення дисципліни:

- усвідомити сутність і значення міжнародних економічних відносин;
- досліджувати еволюцію міжнародних економічних відносин, фактори та рівні їх розвитку, особливості дії законів і принципів міжнародних економічних відносин;
- аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин та її основних форм.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетенції:

- ЗК3. здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- ЗК6. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК7. здатність спілкуватися іноземною мовою;
- ЗК13. цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- ЗК14. здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні компетенції:

- СК1. здатність визначати та описувати характеристики організації;
- СК3. здатність визначати перспективи розвитку організації;
- СК6. здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- СК11. здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- СК14. розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності

СК15. здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

РН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;

РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;

РН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами;

РН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	2	3	4
1.	Тема 1. Сутність, форми та передумови для виникнення міжнародних економічних відносин Сутність поняття міжнародні економічні відносини та основний понятійно-категоріальний апарат. Передумови, фактори та середовище розвитку міжнародних економічних відносин. Теоретичне осмислення форм міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, валютно-фінансові відносини, міграція робочої сили тощо.	12	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування. Дискусії.
2.	Тема 2. Еволюція розвитку системи міжнародних економічних відносин: етапи становлення і зміна лідерів світової економіки Особливості міждержавних відносин держав Стародавнього світу. Міжнародні економічні відносини епохи феодалізму (Середньовіччя). Колоніальний період формування міжнародних економічних відносин. Новий (неоколоніальний) період розвитку світогосподарських зв'язків. Уклади та глобальне лідерство у міжнародних економічних відносинах	14	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування.
3.	Тема 3. Особливості розвитку України та її місце в системі міжнародних економічних відносин Необхідність та значення інтеграції України до світового господарства та міжнародних економічних відносин. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Досягнення експортно-імпортової	10	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування. Дискусії.

	збалансованості. Головні напрями розвитку міжнародних економічних відносин		
4.	Тема 4. Міжнародний поділ праці та міжнародна спеціалізація. Міжнародний поділ праці як основа міжнародної економічної системи. Основні форми міжнародного поділу праці: міжнародна спеціалізація та міжнародне кооперування виробництва.	10	Підготовка до презентації індивідуальних завдань «Місце країни в Міжнародному поділі праці».
5.	Тема 5. Показники економічного розвитку: система національних рахунків та платіжний баланс Система національних рахунків. Система вимірювання показників за методикою СНС. Паритет купівельної спроможності. Рейтинг країн світу по ВВП. Сутність і структура платіжного балансу. Рівновага платіжного балансу	10	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування.
6.	Тема 6. Сутність та передумови міжнародної економічної інтеграції Сутність, цілі та передумови міжнародної економічної інтеграції. Форми міжнародної економічної інтеграції. Переваги та недоліки міжнародної економічної інтеграції	10	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування. Дискусії. Світове кафе.
7.	Тема 7. Сутність та види міжнародних організацій Особливості ООН як міжнародного інституту. Рада Безпеки у структурі та діяльності ООН. Організація з безпеки і співробітництва в Європі. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку та група Світового Банку. Європейський банк реконструкції та розвитку. Порівняльна характеристика МФКО.	12	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування. Дискусії. Світове кафе.
8.	Тема 8. Особливості інтеграційних процесів в системі міжнародних економічних відносин Інтеграційні процеси в Західній Європі (ЄС, ЄАСТ). Інтеграційні процеси в Північній Америці (НАФТА). Економічна інтеграція в Південній Америці та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.	6	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування.
9.	Theme 9. Peculiarities of the functioning of the European Union. How to make a decision: by majority or all together. How many and in which languages to communicate? Where does the money come from?	4	Simulation game. Talk show. Press conference.
10.	Тема 10. Міжнародна торговельна політика Види міжнародної торгової політики. Методи державного регулювання міжнародної торгівлі. Рівні та види державного регулювання міжнародної торгівлі. СОТ та її роль в міжнародній торгівлі товарами	12	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування. Кейси та практичні задачі.
11.	Тема 11. Міжнародна трудова міграція Сутність, класифікація та особливості міжнародних міграційних процесів. Напрями та наслідки міжнародної міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Інтеграція України в міждержавний обмін робочою силою	10	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування.
12.	Тема 12. Міжнародні науково-технічні відносини. Суть та особливості науково-технічних відносин. Міжнародна передача технологій. Міжнародне технічне сприяння.	10	Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи (тести), усне опитування.
	Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, 40 балів виносяться на іспит. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки

здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній

професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література

Основна

1. Андросук І.О., Музиченко А.С. Протекціонізм в Україні: вплив на ринкові відносини з країнами-партнерами. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки, вип. І (85). Чернівці, 2022. С. 8-20.

2. Андросук І.О., Рябоволик Т.Ф. Людський потенціал в умовах євроінтеграції України. Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство Випуск 42/2022. С. 7-13.

3. Андросук І.О., Рябоволик Т.Ф., Горпинченко О.В. Сучасні міграційні процеси та їх вплив на розвиток економіки України. Причорноморські економічні студії. Випуск 74/2022. С. 71-82.

4. Міжнародні економічні відносини: навчальний наочний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнецова, І.М. Манаєнко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша – Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с

5. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / [уклад. : О. І. Заєць, Н. О. Кушнір] ; рец. : В. А. Вергун, В. П. Приходько ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгородський національний університет». — Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2023. — 360 с. : табл. — Бібліогр.: с. 349—358. — ISBN 978-617-596-349-4
6. Кібік О. М., Нестерова К. С., Хаймінова Ю. В. Міжнародна економіка: навч.-метод. посібн. Одеса, 2020. 85 с
7. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 400 с
8. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 612 с.
9. The European Union. What it is and what it does. URL: <https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/en/index.html>
10. Viphindrartin S. & Bawono S. (2021). International Economics. Publisher: Triple Nine Communication Press. URL: https://www.researchgate.net/publication/362846929_International_Economics

Додаткова

1. Andersson, E. (2020). Reconstructing the Global Political Economy: An Analytical Guide. Bristol : Bristol University Press.
2. V. Ortynskyi, L. Kurnosenko, V. Tohobytska, I. Androshchuk, O. Zaiarniuk. Investment Support for the Digitalization of the Economy in the Context of International Economic Relations. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.6, June 2022 pp. 813-819. http://paper.ijcsns.org/07_book/202206/202206102.pdf
3. Андросчук І.О. Глобальні детермінанти продовольчої безпеки у світовому вимірі з оглядом їх класифікації та аналізу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент», Випуск № 60/2024. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2024/60-2024/13.pdf>
4. Андросчук І.О. Демографічні трансформації як чинники ризику глобальної продовольчої безпеки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, № 50/2024. URL: http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/50_2024ua/30.pdf
5. Андросчук І.О. Світове економічне середовище як фактор формування продовольчої безпеки. Підприємництво та інновації, № 33 / 2024. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/828>
6. Андросчук І.О., Рябоволик Т.Ф., Рябоволик Ю.В. Роль аграрного сектору економіки в забезпеченні продовольчої безпеки України та світу. Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство Випуск 45/2022. С. 10-14. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/45_2022ua/4.pdf
7. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2022. 264 с. URL:

<http://ief.org.ua/wpcontent/uploads/2022/10/Globalizaciyniprosy-u-svitoviy-economici.pdf>

8. Мільто В.А, Андрощук І.О. Ключові виклики у сфері енергозбереження України в контексті цільової програми зеленого переходу в країнах ЄС. Центральнотраїнський науковий вісник. Економічні науки, Вип. 11 (44). – Кропивницький: ЦНТУ, 2024. - (Препринт. Центральнотраїнський науковий вісник ; ISSN 2663-1644 (on-line). <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/2343487>

Онлайн-курси

1. International Organizations Management. URL: <https://www.coursera.org/learn/international-organizations-management/course-inbox>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол №1 від «28» серпня 2025 р.